

EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĞI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU

TÜRKÇE DERSİ

Öğretim Programı

V. sınıflar için

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
РЕПУБЛИКА Е МАКЕДОНИЈЕ СЕ ВЕРИУТ
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
МИНИСТРИЈА Е АРСИМИТ ДНЕ ШКЕНЦЕС

Бр. № 16-19812/15
22-12-2021 20 год. VIII
СКОПЈЕ - ШКУП

Üsküp, 2021 yılı

ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL YAPISI

Öğretim Dersi	<i>Türkçe</i>
Dersin Türü/Kategorisi	Zorunlu
Sınıf	V (Beşinci)
Öğretim Program Konuları/Alanları	<i>1. Dil ve İletişim 2. Edebiyat ve Yaratıcılık 3. Medya Kültürü ve Medya Okuryazarlığı</i>
Ders Sayısı	Haftada 5 Ders / Yılda 180 Ders
Görsel Araç, Gereç ve Materyaller	<ul style="list-style-type: none">• Bilgisayar, tablet;• Akıllı tahta;• Renkli kalemler (işaretleyciler), kalemler, kâğıt;• Tema içerikleri ve faaliyetlerle ilgili çalışma sayfaları, posterler, afişler, resimli illüstrasyonlar (tek veya bir dizi resimler);• Kitaplar (hikâyeler, masallar, öyküler, fabllar, şiirler, bilmeceler, atasözleri kitapları);• Çocuk dergileri, resimli çocuk ansiklopedileri, resimli sözlükler;• Dijital kütüphane• Sınıf kütüphanesi• Animasyon filmleri, tiyatro gösterilerinin görsel-ışitsel kayıtları, çevrimiçi eğitim yazılımı ve diğer görsel-ışitsel yardımcı materyaller ve amaca bağlı diğer araç-gereçler (sesli kitap, dijital resimli kitaplar).
Öğretim Norm Kadrosu/Düzeyi	Beşinci sınıftaki eğitim-öğretim sürecini gerçekleştirmek için aşağıdaki bölümlerden mezun olan öğretmenler ders verebileceklerdir: <ul style="list-style-type: none">• Sınıf Öğretmenliği Mezunu (Türkçe Bölümü), VII/1 veya VI/1 MİNG'e göre ve 240 AKTS• Pedagog mezunu (Felsefe Fakültesi), VII/1 veya VI/1 MİNG'e göre ve 240 AKTS

ULUSAL STANDARTLAR İLE BAĞLANTISI

Öğretim programında sunulan öğrenme kazanımları, “*Dil Okuryazarlığı*” alanında yazılımsı yeterliliklerin kazanılmasına yönlendirmektedir.

<i>Öğrenci:</i>	
I-A.1	Farklı iletişim durumlarındaki düşüncelerini, duygularını, bilgilerini ve tutumlarını ana dilinde farklı amaçlarla ifade etmeyi ve aktarmayı bilir/uygular.
I-A.2	Farklı yazılı anlatım biçimlerini bilir/uygular ve kullanır: edebi (şir, kısa öykü, sunum / konuşma, edebi deneme, günlük vb.) ve edebi olmayan (tematik makale, raporlama, talep, basın bildirisi, reklam vb.).
I-A.3	Görüşlerini argümanlarla ifade ederek eleştirel ve yapıcı bir diyalog başlatmayı bilir.
I-A.4	Standart dil (eğitim, öğretim ve yazı dili olarak kullanılan), sözlü ve yazılı anlatımda dil bilgisi ve yazım kurallarına dikkat ederek günlük hayatta kullanmayı bilir/uygular.
I-A.6	Ana dilin temel özelliklerini (alfabe, tarih, lehçeler vb.) ve diğer dillerle olan benzerlik ve farklılıkları bilir/uygular.
I-A.8	Sesli mesajların içeriğini anlar: mesajlardan bilgileri ayırma, analiz etme, değerlendirme ve özetleme çalışmalarını yapar ve ayrılarını kullanarak (yazılı ve sözlü olarak) kendi kelimeleri ile ifade etmeyi bilir.
I-A.9	Yazılı bir metnin içeriğini anlar: mesajlardan bilgileri ayırma, analiz etme, değerlendirme ve özetleyebilme çalışmalarını yapar ve ayrılarını kullanarak (yazılı ve sözlü olarak) kendi kelimeleri ile ifade etmeyi bilir.
I-A.10	Görsel olarak sunulan içerikleri (diyagramlar, tablolar ve grafikler, resimler, animasyonlar vb.) anlar: görsel olarak sunulan içerikleri ayırır, analiz eder, değerlendirir, özetler ve açıklar (yazılı ve sözlü olarak).
I-A.11	Edebi eserlerin vermek istediği mesajı anlar, aynı zamanda mesajların üslup ve estetik unsurlarını belirlemeyi ve analiz etmeyi bilir.
I-A.12	Farklı kaynaklardan ve medyadan gelen bilgileri kullanır ve sunulan bilgilerin kaynağını, bağlamını, amacını ve güvenilirliğini dikkate alarak eleştirel bakış açısıyla mesajlara ve bilgilere yaklaşımayı bilir/uygular.
<i>Öğrenci:</i>	
I-B.1	Anadilinin incelenmesi yoluyla kişi kendi dilsel ve kültürel kimliğini geliştirir, aynı zamanda dilbilimsel iletişim yoluyla kültürel miras ve yaşam kültürü aktarıldığı anlar/kabul eder.
I-B.2	Dilin farklı bağlamlarda ve ortamlarda, farklı şekillerde kullanılması, etkili iletişim ve etkileşimin sağladığını (iletişimin kiminle gerçekleştiğini her zaman akılda tutarak) anlar/kabul eder.
I-B.4	İçerik ve kişinin kendi fikrini ifade etme şekli, iletişimin sürdürülmesine ve geliştirilmesine katkıda bulunabilir, ancak aynı zamanda yanlış anlaşılmalara ve çatışmalara da neden olabileceğini anlar/kabul eder.

Öğretim programı ayrıca Ulusal Standartların aşağıdaki alanlarında ilgili yeterlilikleri de içermektedir: **“Dijital Okuryazarlık”, “Kişisel ve Sosyal Gelişim”, “Toplum ve Demokratik Kültür” ve “Sanatsal İfade ve Kültür”.**

<i>Öğrenci:</i>	
IV-A.2	Bir ödevi/sorunu ne zaman ve ne şekilde çözmeye görevidinde BIT kullanımının gerekli olduğunu bilir/uygular.
IV-A.5	Hangi bilgilere ihtiyaç duyduğunu belirlemek, dijital verileri, bilgileri ve içeriği bulmak, seçmek ve indirmek için bilişim teknolojisini kullanmayı bilir.
IV-A.7	Uygun BIT iletişim araçlarını seçer ve kullanır, bilgileri güvenli bir şekilde paylaşır, çevrimiçi projelerde, sosyal etkinliklerde veya kişisel kullanım için başkalarıyla iletişim kurar ve işbirliği yapar.
IV-A.8	Dijital içeriği, eğitimsel ve sosyal ağları güvenli ve sorumlu bir şekilde kullanır.
IV-A.10	Dijital kimliğine, güvenliğine ve itibarına dikkat eder ve gizlilik politikalarına saygı gösterir.
V-A.4	Kendi yeteneklerini ve başarılarını (güçlü ve zayıf yönleri dahil) değerlendirir. Kendi başarılarının gelişmesini ve ilerlemesini sağlayacak öncelikleri belirlemeyi bilir.
V-A.5	Kendi içindeki ve başkalarındaki duyguları tanıır, farklı durumlarda kişinin kendi duygusal tepkilerinin sonuçlarını algılar ve duygularla başa çıkmak için uygun stratejiler uygular.
V-A.6	Öğrenme ve kendini geliştirme için hedefler belirler ve bunlara ulaşma yolunda ortaya çıkan zorlukların üstesinden gelmek için çalışır.
V-A.7	Gelecekte öğrenmelerini kolaylaştırır ve kendi davranışlarını ayarlamak için kendi deneyimlerini uygular.
V-A.10	Kendi ve başkalarının eylemlerinde doğru ve yanlış değerlendiren etik ilkeleri uygular ve özelliklerini ortaya çıkarır (dürüstlük, adalet, saygı, sabır, özen, nezaket, minnettarlık, kararlılık, cesaret ve öz disiplin gibi).
V-A.13	Başkalarıyla iletişim kurar ve kendini duruma uygun şekilde açıklamayı bilir.
V-A.14	Aktif dinleyen ve uygun şekilde karşılık veren, başkalarına empati ve anlayış gösteren ve kendi kaygılarını ve ihtiyaçlarını yapıcı bir şekilde ifade etmeyi bilir.
V-A.15	Ortak hedeflere ulaşmak için başkalarıyla işbirliği yapar, kendi görüşlerini ve ihtiyaçlarını başkalarıyla paylaşır. Başkalarının görüş ve ihtiyaçlarını dikkate almaya bilir.
V-A.17	Kendileri için geri bildirim ve destek ister, aynı zamanda başkalarının yararına yapıcı geri bildirim ve destek sağlamaya bilir.
V-A.19	Sonuç çıkarmak ve rasyonel kararlar almak için önerilerde bulunur, çeşitli olasılıkları göz önünde bulundurur ve sonuçlarını öngörür.
V-A.21	Kendi öğrendiklerini analiz eder, değerlendirir ve kendi öğrendiklerini geliştirmeyi bilir.
VI-A.3	Görüşlerini formüle eder ve tartışır. Başkalarının görüşlerini dinler ve analiz etmeye çalışır ve ayrımlarını uygular.

VI-A.5	Herhangi bir gerekçeyle (cinsiyet ve etnik köken, yaş, yetenekler, sosyal statü, cinsel yönelim vb.) insanlar arasındaki farklılıkları anlar/bilir.
VI-A.6	Kendisi ve başkaları arasında kişilerin ve önyarınların varlığını kabul eder ve ayrımcılığa karşı kendi görüşlerini ifade etmeyi bilir.
VI-A.7	Sözlü ve fiziksel şiddetin olumsuzluklarını tanıır, şiddetin sonuçlarını algılar ve buna karşı çıkmayı bilir.
VII-A.9	Önceden benimsemeyen ve verilmemiş kurallara göre ve tüm ekip üyelerinin rolünü bilir/anırlar ve yaptıkları katkılara saygı göstererek ekip çalışmasına aktif bir şekilde katılır.
VIII-A.1	Kültürün tüm alanlarından (edebiyat, müzik, görsel sanatlar, sahne sanatları, dekoratif sanatlar, mimari, tasarım) farklı sanatsal ifade biçimleri hakkında bilgi sunar.
VIII-A.3	Sanatsal veya diğer yaratıcı ifade biçimlerini (bireysel veya toplu) kullanarak kendi fikirlerini, deneyimlerini ve duygularını ifade eder/uygular.
VIII-A.4	Kendi veya başka kültürlere ait başkalarının yarattığı sanat ürünlerinde ifade edilen fikir, deneyim ve duyguları yorumlamayı bilir.
VIII-A.5	Edebiyat ve görsel sanatlar, müzik, dans ve diğer kültürel ürünler aracılığıyla kendi kültürleri ve farklı ifade biçimleri hakkında bilgi edinir ve paylaşarak uygular.
Öğrenci:	
IV-B.1	Dijital okuryazarlık ile günlük yaşamı için gerekli - öğrenmeyi, yaşamı ve işi kolaylaştırma, iletişimin, yaratıcılığın ve yeniliğin genişlemesine katkıda bulunduğunu bilir. Eğlence için çeşitli fırsatlar sunarak eğlenceli dakikalar geçirebileceğini anlar/kabul eder.
IV-B.4	Dijital alanda kimlik, mahremiyet ve duygusal güvenliğin korunması gerektiğini bilir, nefret söylemi ve siber şiddet kullanmamak ve dijital topluluklarda iletişim kurallarına ve normlarına saygı duymak önemli olduğunu bilir ve ayrılımlarını kabul eder.
V-B.3	Kişinin kendi başarıları ve refahı büyük ölçüde ortaya koyduğu işe ve elde ettiği sonuçlara bağlı olduğunu anlar/kabul eder.
V-B.4	Yaptığı her eylemin kendisi veya çevresi için sonuçları olacağını kabul eder.
V-B.7	Sanatsal veya diğer yaratıcı ifade biçimlerini (bireysel veya topluluk önünde) kullanarak kendi fikirlerini, deneyimlerini ve duygularını rahatça ifade edebileceğini anlar/kabul eder.
V-B.8	Başkalarıyla etkileşim iki yönlüdür - tıpkı başkalarının kendi çıkarları ve ihtiyaçlarından memnun olmalarını talep etme hakkına sahip olduğu gibi, kendi çıkarlarını ve ihtiyaçlarını karşılamaları için başkalarına yer verme sorumluluğu olabileceğini anlar/kabul eder.
V-B.9	Geri bildirim istemek ve yapıcı eleştiriyi kabul etmek, bireysel ve sosyal düzeyde kişisel ilerlemeye yol açacağını anlar/kabul eder.

ÖĞRENME KAZANIMLARI

Öğretim Alanı: **DİL (DİL BİLGİSİ) ve İLETİŞİM**

Ders sayısı: **100**

Kazanımlar:

Öğrenci:

1. Standart dilin resmi olmayan bir biçimi olarak yerel dil (lehçeleri) standart Türk dilinden ve konuşma dilinden (sözlü ve yazılı) ayırt eder.
2. Sert ve yumuşak ünsüzleri doğru telaffuz eder ve yazar;
3. Kelimeleri standart dile göre doğru şekilde vurgular;
4. Adları sayılara göre, zamir türleri (işaret, soru, olumlu ve olumsuz), kişi, eylemlerde zaman ve kişi, zarf ve bağlaç türleri, tanır ve doğru kullanır;
5. Farklı cümle türlerini doğru anlatımdan dolayı anlatıma dönüştürür;
6. Aynı, zıt veya farklı anlamlı sözleri tanır;
7. İmla işaretlerinin kullanımını, küçük ve büyük harf yazma, kelime aktarma ve kelime kısaltma kurallarını uygular.

Temalar (ve kavramlar):	Ölçme ve Değerlendirme Standartları:
<ul style="list-style-type: none">• İletişim aracı olarak dil (işaretler, semboller, sözlü ve yazılı iletişim, standart/edebi dil, lehçe/yerel)	<ul style="list-style-type: none">• Dili iletişim için kullanılan bir işaret sistemi olarak açıklar;• Dilin temel iletişim aracı olarak tanımlar, jestleri, yüz ifadelerini, beden dilini, sembolleri ve sinyalleri ise bilgi iletme ve bilgi almada yardımcı olarak tanımlar;• Sözlü ve yazılı iletişim arasındaki farkı açıklar ve her iki türden örnekler verir;• İletişimin ne zaman standart / edebi dilde, ne zaman lehçe / yerel dilde olduğunu tanır ve nedenini açıklar;• Kullanılmayan sesler ya da değişik seslerle örnekler verir;• Yöre diliyle birkaç cümle yazar;• Sözlü ve yazılı iletişimde standart Türkçe dilini kullanır.
<ul style="list-style-type: none">• Alfabemizdeki ünlü ve ünsüz harfler (büyük ünlü uyumu, küçük ünlü uyumu, ünsüz uyumu ve ünsüz yumuşaması ses olaylarını kavrayabilme.)	<ul style="list-style-type: none">• Türkçe kelimenin ilk hecesi kalın ünlü ile başlamışsa, sonraki heceleri de kalın, ince ile başladyorsa sonraki heceleri de ince ünlü ile devam ettiğini anlar ve uygular;• Alfabemizdeki ünlü ve ünsüz harflerin özelliklerini kavrar ve ünsüz uyumu ve ünsüz yumuşamasındaki ses olaylarını kavrar;• Sözcüğün ilk hecesindeki sesli harf düz (a, e, ı, i) ise diğer hecelerdeki ünlüler de düz (a, e, ı, i,) olduğunu bilir ve uygular;

<ul style="list-style-type: none"> • Vurgu 	<ul style="list-style-type: none"> • Sözcüğün ilk hecesindeki sesli harf yuvarlak (o, ö, u, ü) ise diğer hecelerdeki ünlüler ya düz geniş (a, e) ya da dar yuvarlak (u, ü) olduğunu bilir ve uygular.
<ul style="list-style-type: none"> • Adlar (adlarda tekil ve çoğul, topluluk isimleri, basit adlar, türemiş adlar, birleşik adlar, ad durumları) 	<ul style="list-style-type: none"> • İki heceli ve üç heceli kelimeleri uygun şekilde vurgular; • Okuma ve sözlü anlatımda vurgulanan heceyi sesli olarak vurgular; • Standart dilin vurgusundan farklı olan Türkçe şiveli sözlerden örnekler verir. • Adlar/isimleri bilir (özel, ortak, tekil, çoğul, somut ve topluluk adlar, adlarda küçültme gibi/kadar); • Yapılarına göre adları tanıır (basit, birleşik ve türemiş adlar); • Ad tamlamalarını tanıır ve kullanır (belirtili, belirtisiz, takırsız ve zincirleme ad tamlamaları); • Tekil ve çoğul adlardan örnekler verir; • Çoğul eki almadığı halde anlam olarak birden fazla varlığı ifade eden adlardan örnekler verir; • Sözlün kök veya gövdesine yapım eki alarak yeni anlamda bir ad oluşumundan örnekler verir; • İki veya daha çok sözlün birleşerek yeni bir ad oluşumundan örnekler verir; • Adların cümledeki görevlerine göre girdiği biçimleri anlar ve örnekler verir.
<ul style="list-style-type: none"> • Zamirler (kişi, işaret, belgisiz ve soru zamirleri) 	<ul style="list-style-type: none"> • Yazılı metinde kişi, işaret, belgisiz ve soru zamirlerinin biçimlerini tanıır; • İşaret zamirlerini sözlü ve yazılı anlatımda doğru kullanır; • Yazılı metindeki soru zamirlerini tanıır; • Sözlü ve yazılı anlatımda soru zamirlerini doğru kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Sıfatlar (anlamına göre sıfatlar, yapılarına göre sıfatlar) 	<ul style="list-style-type: none"> • Anlamına göre sıfatlar: niteleme sıfatlarını ve belirtme sıfatlarını anlar; • Yapılarına göre sıfatlar: basit, türemiş ve birleşik sıfatları anlar; • Bir metindeki anlamına göre ya da yapılarına göre sıfatları tanımlar; • Sözlü ve yazılı anlatımda, anlamına göre ve yapılarına göre sıfatları doğru kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Belirteç (Zarf) (durum, zaman, yer-yön ve miktar) 	<ul style="list-style-type: none"> • Yazılı metindeki durum, zaman, yer-yön ve miktar zarflarını uygun sorular sorarak (Ne zaman? Nerede? Nasıl? ve Ne kadar?) belirir; • Farklı zarfları cümle içinde doğru kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Bağlaç 	<ul style="list-style-type: none"> • Cümlelerde bağlaçları tanıır; • Cümle kurarken bağlaç kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Eylem (Fiil) (eylemlerde zaman, şimdiki zaman, geçmiş zaman, gelecek zaman, geniş zaman, emir kipi, eylemlerde kişi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Eylemlerde kişi ve zamanı tanımlar; • Eylem biçimlerini kişi ve zaman olarak doğru kullanır; • Eylemlerde şimdiki, geçmiş, gelecek ve geniş zamanları tanımlar;

		<ul style="list-style-type: none"> Sözlü ve yazılı anlatımda şimdiki zaman, gelecek zaman, geçmiş zaman ve geniş zaman için eylem formlarını doğru kullanır; Eylemlerin emir kipini belirtir ve doğru şekilde kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> Eş anlamlı, zıt anlamlı ve sesleş sözler 		<ul style="list-style-type: none"> Zıt anlamlı sözcükleri tanır ve örnekler verir (zıt anlamlı sözler); Aynı anlama sahip sözleri belirtir ve örnekler verir (eş anlamlı sözler); Kelimelerin eş ve zıt anlamları bulur; Eş sesli sözcüklerin değişik anlamlarını söz içinde fark eder; İki veya daha fazla fazla anlamlı olan (eş anlamlı) sözcükleri tanımlar ve örnekler verir.
<ul style="list-style-type: none"> Sözcüklerin, ifadelerin ve cümlelerin mecazi anlamı 		<ul style="list-style-type: none"> Mecazi anlamı olan sözcükleri, ifadeleri ve cümleleri tanır ve yorumlar.
<ul style="list-style-type: none"> Cümle (özne, yüklem, nesne ve tümleş, basit cümle, birleşik cümle) 		<ul style="list-style-type: none"> Cümlelerin temel öğelerini tanır (özne ve yüklem-özne yüklem uyumu); Cümlede özne ve yüklemi bulur ve adlandırır; Cümlelerin yardımcı öğeleri ile cümle oluşturur (nesne ve tümleş); Yapılarına göre cümleleri bilir (basit ve birleşik cümleler); Belirtili ve belirtisiz nesne arasındaki farkı tanır; Dolaylı tümleş, zarf tümleşci, edat tümleşci arasındaki farkı tanır; Yazılı metinde basit ve birleşik cümleleri bulur; Verilen kelimelerden basit ve birleşik cümle oluşturur; Basit ve birleşik cümleler kullanarak metin yazar. -de ekin yazılışını doğru şekilde kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> Dolaylı anlatım 		<ul style="list-style-type: none"> Doğrudan anlatımda verilen soru ve emir cümlelerini dolaylı anlatıma çevirir; Dolaylı anlatımda yazılmış metinden doğrudan anlatım repliğini ayırır; Dolaylı anlatımı kullanarak bir olayı anlatır.
<ul style="list-style-type: none"> Noktalama işaretleri (tırnak işaretleri, üç nokta, parantez, doğrudan anlatım işaretleri) 		<ul style="list-style-type: none"> Metinde noktalama işaretlerini (tırnak işaretleri, iki nokta, üç nokta, parantez) tanır ve adlandırır; Yazıda doğru noktalama işaretleri kullanır; Noktalama işareti verilmeyen cümlelerden veya bir metinden gerekli noktalama işaretlerini kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> Büyük harf veya küçük harf kullanımını 		<ul style="list-style-type: none"> Farklı metinlerde büyük ve küçük harflerin doğru ve yanlış kullanımını tanır;

<ul style="list-style-type: none"> • Kelimenin satır sonuna sığmayan kısmını bir satırdan diğerine taşıma 	<ul style="list-style-type: none"> • Coğrafi terimlerde, ülke ve kıtalar, halk adlarında, resmi ve resmi olmayan bayramların adlarında ve kibar davranışlarda büyük harfleri doğru yazar; • Mektuplarda ve resmi yazışmalarda hitaplar büyük harfle başladığını bilir; • Şehir ve köy adlarını ve tarihleri doğru harfler ile yazar; • Belirli bir tarihi belirtmeyen ay ve gün adları küçük harfle başladığını bilir ve yazar. • Sözü bir kısmını bir sonraki satıra taşıırken kelimeyi doğru şekilde hecelere böler; • Bir kelimenin nasıl bölündüğünü ve kelimenin bir kısmının bir satırdan diğerine nasıl aktarıldığını açıklar.
<ul style="list-style-type: none"> • Kelimelerin kısaltmaları 	<ul style="list-style-type: none"> • Cümledeki kısaltmaları tanır ve tam olarak adlandırır; • Yazılı metinde kısaltma ve kısaltmaların doğru biçimlerini kullanır.
<ul style="list-style-type: none"> • Anlayarak okuma 	<ul style="list-style-type: none"> • Okuma öncesi, okuma sırası ve sonrasında metinle ilgili soruları cevaplandırır. • Okuduklarını zihninde canlandırır ve görsellerden yararlanarak metnin içerikliğini tahmin eder. • Okuduklarıyla ilgili, kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir, okuduklarında gerçek olanla hayal olanı ayırt eder.
<p>Etkinlik Örnekleri:¹</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrenciler dörder kişilik gruplara ayrılır ve her grup bir sırada yerleştirilir. Gruptaki birinci öğrenci bir ses söyler, ikincisi harf şeklinde yazar, üçüncüsü harfle ilgili bir kelime söyler ve dördüncüsü o kelimeyi kullanarak cümle kurar. Aynı işlem, öğrenciler sıradaki yerlerini değiştirerek dört kez tekrarlanır. Tüm gruplar aynı anda, aynı şekilde çalışır. Grup çalışmasını tamamladıktan sonra, açık bir tartışmada dilin iletişim için kullanılan bir işaretler (sesler, harfler, kelimeler ve cümleler) sistemi olduğu sonucuna varılır, (örneğin ebeveynlerle, akrabalarla konuşmak, arkadaşlarla telefon görüşmeleri yapmak, mesajları ve kitaplar okumak, dilekler ve ödevler yazmak, vb.). • Öğrenciler dört gruba ayrılır. Bir grup, çatışmaya neden olabilecek yüz ifadeleri, jestler ve vücut hareketleri (örneğin, dillerini çıkarma, bazı el hareketlerini tehdit etme, küçümseme, hakaret...) gösterir. İkinci grup öğrenci, başkalarıyla ilişkileri olumlu yönde etkileyen sözler olmayan ifade örnekleri gösterir (örneğin, başını sallamak, gülmek, iyi yapılmış bir işin işareti olarak başparmak, alkış vermek vb.). Üçüncü grup, mesajları ileten semboller listeler (örneğin, ifadeler, kırmızı güller, çizilmiş bir kalp, kızıl ve bir kızılhaç). Dördüncü grup, mesajları iletmek için kullanılan sinyalleri listeler (kırmızı ışık, sinyal roketleri, oku zili). Tartışma yoluyla, sözlü iletişime sözlü olmayan iletişim eşlik etmiyorsa, iletilen mesajı anlamamanın daha zor olduğu ve sembollerin ve sinyallerin ayrıca bilgi iletmeye ve almada yardımcı olarak hizmet ettiği sonucuna varılır. 	

¹ Sunulmuş etkinlik örneklerinin yanı sıra, özellikle dil bilgisi bilgilerinin yazma, okuma ve konuşmada pratik durumlarda uygulama çalışmalarını söz konusu olduğunda, diğer ders konularındaki etkinlikler ile birlikte entegre edilebilir ve bu şekilde sunulan konuya bağlı değerlendirme standartlarına ulaşılmış olur.

- Öğrenciler iki gruba ayrılır birinci grup tabloda verilen kelimelerin ünlülerini yazar, kelimeler büyük ünlü kuralına uyup uymadığını işaret eder, diğer grup tabloda verilen kelimelerin harflerinden yeni kelimeler türetir, türetilen kelimelerden büyük ses uyumuna uygun olanları işaret eder. Her iki grup çalıştığı tabloları sunar ve tartışma yoluyla Türkçe kökenli ve Türkçe kökenli olmayan sözleri keşfederler.
- Gruplara ayrılan öğrenciler, son 24 saat içinde başkalarıyla ne zaman ve nasıl iletişim kurduklarını listeler. Daha sonra durumları iki kategoriye ayırırlar: biri sözlü iletişim anlamına gelir (örneğin, öğle yemeğinde bir kardeşle konuşmak, bir arkadaşla telefonda konuşmak, mağazadaki satıcıdan bilgi istemek, ders sırasında soruları sözlü olarak cevaplamak) ve diğer yazılı iletişim (SMS mesajları yazma, Instagram'da "sohbet", Facebook'ta "hikâye eklemi yapmak", e-posta). Her grup, iki iletişim türünden birkaç örnek okur ve açık bir tartışma yoluyla aralarındaki fark algılanır.
- Öğrencilerin mektup yazma aşamalarına uygun olarak mektup / e-posta yazma çalışması yapmaları sağlanır. Ayrıca öğrencilere mektup yazma geleneği üzerine düşünce ve izlenimlerini anlatan bir yazı yazdırılır. Dilekçe ve tutanak yazmanın kuralları açıklanır, öğrencilerin, örneklerden hareketle bir dilekçe ve tutanak yazmaları sağlanır.
- Öğrenciler lehçe dilinde yazılan bir metni okur ve ardından edebi dilinden farklı olduğunu düşündükleri kelimeleri çiftler arası tartışır. Her çift kendi örneklerini arkadaşlarına sunmaya çalışır.
- Yöre dili/şive/ağız ve edebi dil arasındaki farkı kavrama için örnekler ile etkinlikler uygulanır. "Konuşuyoruz, kayda alıyoruz, birbirimizi dinliyoruz" etkinliği yapılır.
- Öğrenciler iki gruba ayrılır. Birinci gruptaki öğrenciler alt gruplara ayrılır ve her bir alt grup günlük hayattan bir konu hakkında evde veya akraba/komşu/arkadaş tarafından konuşulan bir lehçe de kısa bir diyalog düşünür. Daha sonra bunu edebi Türk diline kaydeden ikinci gruptaki sınıf arkadaşlarının önünde gerçekleştirirler. Bu işlem, birinci grubun yeni diğer alt grupları ile tekrarlanır. Sonunda, diyalogdaki farklı kelimeler listelenir. Bu, kullanılan lehçe ile standart dil arasındaki farkı belirler (örneğin, kelimelerin telaffuzunda, kelimelerin seslerinde vb.)
- Öğrencilerden yerel söyleyişe göre yazılmış metinler bulup getirmeleri istenir. Bu metinlerdeki kelimelerin, yazı dilindeki şekliyle nasıl telaffuz edileceği konusunda çalışmalar yapılır. Yazı dilindeki bir ifadeye, konuşma dilinde birden fazla sesin gösterilebileceğine örnek verilir. Konuşma esnasında meydana gelen duraklamaların, soluk alıp vermayla ilişkisi açıklanarak bunların yazı dilinde noktalama işaretleriyle karşılandığı belirtilir.
- Öğretmen sert ve yumuşak ünsüz çiftlerini sunar ve öğrenciler ezberlemek için onları birkaç kez tekrar eder. Öğrenciler daha sonra bir kâğıda sert ünsüzlerinin (kırmızı kâğıt veya kırmızı bir işaretleyici ile) ve yumuşak ünsüzlerin (mavi kâğıt veya mavi bir işaretleyici ile) yazarlar. Öğretmen yumuşak veya sert bir ünsüz ile yazılan kâğıt yaprağını kaldırır ve öğrenciler bu ünsüz üzerindeki çift kartını hızla göstermelidir. Bu işlem, her bir ünsüz çifti için birkaç kez tekrarlanır.
- Öğrenciler çiftlere ayrılır ve her çifte iki takım kelime verilir (örneğin cep, ceviz, güvercin, duvar, kar, bıçak, tepe, adam bir takımda ve ekmek, aslan, dolu, buz, kar, kirpi, duvar, rozet diğer takımda). Bir öğrenci herhangi bir kelimeyi okur, diğeri ise bunları yazar. Bu işlem tüm kelimeler için tekrarlanır - öğrenciler bunları dönüşümlü olarak okur / yazar. Sonunda, öğrenciler tam olarak nasıl yazdıklarını birbirleriyle kontrol ederler. Öğrenciler, hangi ünsüzlerin doğru söylenmesinde ya da yazmasında zorluk geçtiklerini açıklarlar.

- Öğrenciler, konuşmacının bir kez yanlış, diğerinde ise doğru bir şekilde iki heceli ve üç heceli kelimelerin vurguladığını kaydedilmiş bir konuşmayı dinler. Öğrenciler duydukları her kelimeye doğru telaffuz edilip edilmediğini "oy verirler". Öğretmen, Türkçe dili yumuşak vurgulu bir dil olduğunu açıklar. Bazen kelimenin hangi hecesinde vurgu olduğu sezilemez. Türkçe kelimelerde vurgu, genellikle son hecede olduğunu, bazı kelimelerde ise vurgu, ilk heceye ya da ortadaki heceye geçebildiğini açıklar. (örnek boYUN, taVUK, keleBEK, güZEL, yaraMAZ, becerikLİ, bunLAR, şunLAR, onLAR, yirMi, oTUZ, beşinCi, altıŞAR, birRAK-, geCik-, uYU-, vb)
- Öğrenciler, dinledikleri tiyatro sanatçılarına ait metinlerde durakların ve vurguların nasıl ve nerede yapıldıklarını belirlerler. Benzer konuşmalar hazırlarlar, kendi konuşmalarını önce vurgusuz, duraklama yapmadan okurlar; sonra vurgu ve duraklamalara dikkat ederek okur veya söylerler.
- Seçilen metinler sınıfta okutulur: ses akışı ve söyleyişin nasıl düzenlendiği gösterilir. İnsan sesi ve söyleyişle mekanik ses arasındaki farklılık üzerinde durulur. Bu kazanım seçilen kısa metin parçaları okunarak gerçekleştirilmelidir. Konuşmada sesin nasıl kullanıldığına dikkat çekilir. Konuşma esnasında kelimeleri aynı tonda söylemeyip yaşanan doğru haline ve alıcıda uyandırılmak istenen etkiye göre sese bir akış kazandırıldığı vurgulanır. Bir doğal söyleyişin, bir de onun bozulması sonucu meydana gelen yapmacık söyleyişin özelliği üzerinde durulur. Yapmacık konuşmanın dinleyiciyi rahatsız ettiği hissettirilir.
- Öğrencilerden Türkçeyi güzel konuşan bir kişinin konuşmasını kaset veya CD'den defalarca dinlemeleri ve bu konuşmayı diğer insanların konuşmalarıyla karşılaştırmaları istenir.
- Öğretmen, öğrencilere Türk dilinin farklı lehçelerinde anlatılan hikâyeleri dinletir (en az üç). Öğrenciler hikâyeleri dinler ve standart dil kuralından farklı olarak vurgulanan kelimeleri belirleyip yazarlar. Dinlenen her hikâyeden sonra, birkaç öğrenci tespit edilen kelimelerin bir örneğini bir lehçede anlatır ve diğerleri onları standart bir dilde anlatır.
- Öğrencilere, biri tekil, diğeri çoğul olarak işaretlenmiş iki sıradan oluşan bir çalışma sayfası verilir. Sol sırada, tekil şeklinde ortak adlar verilir, öğrenciler sağ tarafta aynı adları çoğul şeklinde yazmaları gerekir. Daha sonra isimleri tekil ve çoğul olarak belirterek okurlar.
- Öğretmen, yazı dili ile konuşma dili arasındaki farklılıklar açıklar. Yazı dilinin ortak kültür dili temelinde şekillendiği, ilmi dilin de yazı dili üzerine kurulduğu; insanların sözlü iletişimde başvurdukları dile konuşma dili denildiği; konuşma dilinde ses tonu, söyleyiş tarzı ile el, yüz ve vücut hareketlerinin de rolü olduğu açıklar. Öğrenciler, yazı dili ile konuşma dili arasındaki farklılıkları araştırırlar. Araştırma sonuçlarına ait düşüncelerini ifade eden kelimeler yazarlar, yazdıklarını arkadaşlarına okurlar.
- Öğretmen topluluk adların ve ortak adların ne olduğunu açıklar. Öğrencilere ikili gruplara ayrılmış topluluk adlardan (örneğin: sınıf, sevirici, nüfus, ordu, buket) ve ortak adlardan (örneğin tuz, şeker, un, demir, plastik, cam, kum) karışık sırayla bir liste verilir. Görevleri birbirlerini ayrı ayrı işaretlemektir. Daha sonra basit ve türemiş adlar okunur.
- Öğretmen basit adların ve türemiş adların ne olduğunu açıklar. Öğrencilere ikili gruplara ayrılmış basit adlardan (örneğin kitap, tuz, göz, kömür, kulak, gece, gelin) ve türemiş adlardan (örneğin: kitaplık, şekerlik, tuzluk, kömürlük, kulaklık, gecelik, gelinlik, gözlük) karışık sırayla bir liste verilir. Görevleri birbirlerini ayrı ayrı işaretlemektir. Daha sonra basit ve türemiş adlar okunur.
- İkiserli öğrencilere birer cümle kâğıdı verilir (örneğin: İkinci bir bardak meyve suyu içtim; Üçüncü gün şehir müzesini ziyaret ettik).
- Öğrenciler sayı ön adların altını çizzer ve tartışırar. Daha sonra her çift, içinde bir sayı ön adlarının kullanıldığı bir soru-cevap oluşturur,

- bunları yazar ve arkadaşları da duyması için cümleleri yüksek sesle okur. Öğretmen, sıfatlar (ön adlar) isimlerin önüne gelerek onları renk, durum, biçim, sayı, işaret, belgisizlik ve soru bakımlarından etkileyen sözcükler olduğunu açıklar.
- Öğrencilere ön adları içeren bir çalışma kâğıdı verilir. Örneğin altı çizilmiş sözcüklerin hangi bakımlardan etkilendiğini örnekteki gibi karşılarına yazmaları istenir (bir ay - sayı; mavi gözler - renk; yuvarlak halı - şekil).
 - Öğretmen bir video sunumu aracılığıyla, ahşap, metal, bronz, bakır, cam, plastik, taş, mermer, tuval, kâğıt vb. gibi çeşitli malzemelerden yapılmış nesnelere sunan müze ve galeri sergilerinden fotoğraflar gösterir. Gösterilen her fotoğraftan sonra öğrenciler, sergileri yapıldıkları malzemeye göre tanımlar (ör: bronz vazo - kâğıt şapkalı). Son olarak öğretmen, sergileri tanımlarken biçim ve renk ön adların kullanıldığına dikkat çeker.
 - Öğrenciler, Google Haritayı kullanarak kendi yaşadığı yerden, diğer beş şehir arasındaki mesafeyi belirlemek için gruplara ayrılır. Elde edilen bilgilere dayanarak, uzun-en kısa yol ve en kısa-en uzun yol ön adlarını kullanarak buldukları yerden diğerlerine olan yolun uzunluğunu karşılaştırdıkları cümleler oluştururlar (ör: Yegunovtse-Tearge yolu Yegunovtse-Debre yolundan daha kısadır. En uzun Yegunovtse-Gevgegi yoludur.). Daha sonra dağları, nehirleri, gölleri ve çevrelerindeki daha fazlasını karşılaştıran: yüksek, düşük, derin, sığ vb. ön adların doğru cümlelerde kullanırlar.
 - Gruplara ayrılan öğrenciler, birkaç belirteç türlerinden yazıldığı bir çalışma sayfası alırlar: zaman, yer, biçim ve miktar (düz, sağ, sol, ileri, geri, uzun, kısa, sonra, nihayet, çok, az, kolay, zor, hızlandırılmış, kısa, hızlı, dikkatli, yavaş, güçlü, sağlam, kendinden emin, sabırlı, dikkatli, dün, bugün, yarın, geç, erken vb.). Her grup, farklı konulardan bir çalışma yapacağı çeker (örneğin, Nasıl gidilir. Geziye gidiyoruz. Doğum günü kutlayacağız...) ve belirteçleri kullanarak onlarla bir mein/ diyalog yazmaları istenir. (yaklaşık 10 cümle) Yazılanları okuduktan sonra, onlara yeni bir görev verilir: onları sorularla birlikte dört kategoriye ayırmak: Ne zaman? Nerede? Nasıl? ve Ne kadar? Daha sonra metinde kullandıkları belirteçlerin kategorisini belirlerler (zaman, yer, biçim ve miktar).
 - Öğrencilere bir yüklem verilir. Bu yüklem çerçevesinde çeşitli anlamlara gelebilecek cümleler kurmaları istenir. Cümlede anlamın oluşumunda yüklem ve özne-yüklem ilişkisinin rolü üzerinde durulur.
 - Çiftlere ayrılan öğrenciler, iki sırada düzenlenmiş cümle parçalarından cümleler oluştururlar. Sol sırada yazılan cümlelerin her bölümü için, sağ sırada yazılmış ilgili bir bölüm bulunur ve bağlaçlardan hangisini mantıklı bir cümle sağlar belirlerler (ve, meğer, ancak, çünkü, neden, ama, fakat, lakin, ancak, yalnız, oysa, oysaki, halbuki, ile, ki, de, çünkü, zira, madem, mademki, veya, ya da, demek ki, hatta, üstelik)
 - Öğrenciler cevapları okur ve öğretmenin yardımıyla yanlışları düzeltirler.
 - Öğretmen fiillerin emir kipinin nasıl ve ne zaman kullanıldığını açıklar. Daha sonra öğrenciler gruplara ayrılır ve her grup bir ekmeceği nasıl yapacağına (ör. iki dilim ekmeceği kes. Buzdolabından tereyağı al.), nasıl toparlanacağına dair talimatlar veren komut formunda on cümle düşünüp yazmayı seçer. (ör. Giysilerinizi yerden kaldırın. Dolaba koyun.) veya bir grup öğrenci sınıftan spor salonuna ulaşırken (ör. Kalkın. Kapıya gidin. Sınıftan çıkın. Dönün. Koridorun hemen sonunda.). Gruplar yazılanları sunduktan sonra tartışma yoluyla fiilin emir kipinin ikinci tekil ve çoğul şahısta ifade edildiği sonucuna varılır.
 - Öğretmen zıt anlamlı kelimelerle ilgili bir oyun oynayacaklarını duyurur. Öğretmen, bir kelime söyler ve öğrencilere onun zıt anlamını bir kâğıda yazmaları için yarım dakika verir. Aynı işlem daha fazla kelime için tekrarlanır (örneğin büyük, uzun, iyi, çirkin, siyah, zeki, genç vb.). Bir öğrenci yeni yazılan kelimelerin listesini okur ve diğerleri aynı kelimeleri yazıp yazmadıklarını kontrol eder. Düzeltme gerekiyorsa

- öğretmen müdahale eder. Daha sonra başka bir öğrenci, yeni yazılan kelimelerin listesini tekrar (tek tek) okur, ancak bu sefer her biri için daha önce öğretmenin okuduğu kelimenin zıt anlamısını söyler. Son olarak öğretmen, zıt anlamlı kelimeler ne olduğunu belirtir.
- Öğrencilerden bağlama göre konuşma anında cümle içerisine yerleştirilir. "Kadın" için; eş, çocuğların anası, hatun, hanımefendi, hanım... kelimelerinin dilimizde kullanıldığı hatırlatıldıktan sonra cümlede bunların hepsini birden kullanmanın mümkün olup olmadığı tartışılır. Duruma ve bağlama göre biri seçilir. Böylece eş anlamlılık çevresinde oluşan diziden seçilen bir kelime, cümlede kullanılan dizime aktarılır. Seçilen birkaç cümlede aynı uygulamaya yaptırılır.
 - Küçük gruplar halindeki öğrenciler "Hafıza Oyunu" oynatarak yarışır. Öğretmen tahtaya "Eşanlamlılar" başlıklı 20 alanlı bir tablo çizer. Oyun, aynı veya yaklaşık anlamı olan 10 çift kelimeden oluşan 20 kâğıt parçası kullanır (örneğin: doktor-hekim; misafir-konuk; ad-ism; al-kırmızı; arzu-istek; aş-yemek; okul-mektep; bedava-parasız; başkan-reis). Gruplar dönüşümlü olarak iki alan açar ve kelimeleri aynı veya yaklaşık olarak eşleştirmişlerse puan alırlar. Tüm kelimeleri eşleştirdikten sonra öğretmen, eşleştirilmiş kelimelerin eş anlamlı olarak adlandırıldığını belirtir.
 - Gruplara ayrılan öğrenciler uygun eş sesli kelimeleri cümlede bulmaları ya da eş sesli kelimeyi diğer anlamıyla cümlede kullanma için bir çalışma kâğıdı verilir. "Benim elim çok yaş.", "Senin kaç yaşın var?", "Bugün ben bin denar kazandım.", "Ona bisikletime bin dedim ama o bilmedi.", "At benim en çok sevdiğim hayvandır.", "Topu hemen bana at.", "Bana bir mektup yaz.", "Bu yaz bize gelir misiniz?". Öğrenciler cümleleri yüksek sesle okurlar, iki veya daha fazla anlamı olan kelimelere eş sesli kelimeler denildiği öğrenirler.
 - Öğretmen, örnek olarak birkaç cümle kullanarak özne ve yüklem ne olduğunu açıklar. Öğrenciler çiftler halinde cümleler içeren bir çalışma sayfası alırlar (Örneğin: "Mert odaya girer.", "Ben ders kitabımı okudum"). Öğrenciler özneyi bulup daire içine alırlar, ardından her cümledeki yüklemi bulup altına çizerler. Ardından yazdıklarını yüksek sesle okurlar. Verilen cevapların doğruluğu bu şekilde kontrol edilir. Son olarak cümlede öznenin rolü ve yüklem ne olduğu tartışılır.
 - Öğrencilere (çiftler halinde) basit ve birleşik cümlelerden oluşan kısa bir metin verilir; birleşik olanlardan bazıları aynı özne ve bazıları farklı öznelere sahiptir (ör. Nora kitap okuyor ve müzik dinliyor. Baba öğle yemeğini pişirirken çocuklar bahçede oynuyor"). Öğrenciler her cümledeki yüklem altını çizerler, öğretmen bazı cümlelerde iki veya daha fazla yüklem olabileceğini vurgular. Tüm yüklemeler belirledikten sonra öğretmen, tek yüklemli cümlelere basit, iki veya daha fazla yüklemli cümlelere birleşik denildiğini belirtir. Son olarak metnin önce basit cümleleri sonra da birleşik cümleleri okunur. Genel olarak, bazı birleşik cümlelerin aynı özneye sahip olduğu ve bazılarının farklı özneye sahip olduğu sonucuna varılır.
 - Çiftler halinde olan öğrencilere farklı fiiller içeren üçer kâğıt verilir. Seçilen fiillerden biriyle basit ve kalan iki fiilden aynı veya farklı özneyi kullanarak birleşik bir cümle yazmaları istenir. Öğrenciler önce basit sonra ise birleşik olan cümleleri okurlar.
 - Bir bilgisayarda / tablette, iki öğrenci sırayla ortak bir metin oluşturmak için basit ve birleşik cümleler yazar. Çiftlerden her biri 2'er basit ve 2'er birleşik cümle yazmaları gerekir. Daha sonra basit cümleleri bir renkle, birleşik olanları başka bir renkle işaretlerler. Sonunda yazılanlar okunur ve öğretmen yönergelerine göre cümlelerin doğru yazılıp yazılmadığını kontrol eder.

- Öğrenciler çiftler halinde üzerlerinde farklı fiillerin yazılı olduğu üçkâğıt çekmeleri istenir (her kâğıt parçasına bir fiil yazılmış olmalıdır). Öğrencilerin yapmaları gereken çalışma aynı veya farklı özne ile seçilen fiilleri kullanarak birer bir cümle oluşturmaları istenir. Önce cümleleri yüksek sesle okurlar ve daha sonra onları zarflarla tamamlamaları istenir.
- Öğretmen, yazım kurallarını ve doğrudan konuşmayı kullanarak şimdiki ve gelecek zamanda ve soru ile ünlem cümleler sunar. Öğrenciler bunları dolaylı konuşmaya dönüştürür. Dönüştürülen ilk 2-3 cümleyi sözlü olarak söylerler ve sonraki 2-3 cümleyi bir kâğıda yazarlar. Yazılan cümleler okunur ve doğru yazılıp yazılmadığı yorumlanır.
- Öğrenciler, dolaylı anlatımla yazılmış ve iki arkadaş arasındaki bir diyalogu içeren metin alırlar. Öğrenciler çiftler halinde dolaylı konuşmayı doğrudan konuşmaya dönüştürür ve yazım işaretlerine uyarak diyalogdaki replikler (Kopyaları) yazar. Birkaç çift diyalogu yazılı repliklere (kopyalara) göre oynar. Bir öğrenci diyalogu tahtaya yazar, diğerleri ise yazım işaretlerinin doğru kullanıldığından emin olurlar.
- Öğretmen, bir grup çocuğa okuldaki belirli bir olay hakkında başkalarının önünde oynamaları için kısa bir drama metni verir. Öğrenciler daha sonra (bağımsız olarak) dolaylı konuşmayı kullanarak hikâyeyi anlatırlar. Birkaç öğrenci yazdıklarını okur, anlatımlarında neyin benzer ve neyin farklı olduğunu karşılaştırır.
- Öğrenciler, Quizizz ya da Wordwall programlarını kullanarak imla kurallarını uygulayabilir.
- Öğrencilere, yazım işaretlerini listeleyen ve yazım işaretlerinin çıkarıldığı veya yanlış kullanıldığı ve büyük ve/veya küçük harflerin yanlış kullanıldığı cümlelerin veya cümle bölümlerinin yazılı olduğu bir çalışma yaprağı verilir. Öğrencilerin görevi metindeki hataları tespit edip düzeltmektir. Daha sonra birkaç öğrenci cümleleri/bölümlerini doğru olduğunu düşündükleri gibi yazar, diğerleri yazılanlara katılır veya katılmaz. Son olarak öğretmen, hangi yazım işaretinin yanlış, hangisinin doğru kullanıldığını belirtir ve nedenini açıklar. Ayrıca büyük ve küçük harflerin kullanımını da açıklar (Aynı şekilde, kelimeleri bir satırdan diğerine aktarma kuralları için bir etkinlik oluşturulabilir.). Satır sonuna sığmayan kelimeleri hecelere doğru ayırma uygulaması yapar ve noktalama işareti verilmeyen cümlelerden veya bir metinden gerekli noktalama işaretlerini kullanır.²
- Çiftler halinde öğrencilere, bir sırada kelimelerin ve başka bir sırada kısaltmaların karışık bir şekilde verilir (örneğin AB-Avrupa Birliği; ABD (Amerika Birleşik Devletleri); Alm. (Almanca), Ing. (İngilizce), mm (milimetre), cm (santimetre), km (kilometre), g (gram), kg (kilogram)...). Öğrenciler kelimeleri uygun kısaltmalarla eşleştirmeli ve doğru bağlantı kurup kurmadıklarını birbirleriyle kontrol etmelidir.
- Öğrenciler popüler bilim tarzında yazılmış edebi olmayan bir metni bireysel olarak okurlar ve daha sonra metinde yer alan verileri / bilgileri (tablolar / grafikler / diyagramlar ile birlikte) ve yorumlarını kısaca sunarak (yazılı olarak) özetler. Birkaç öğrenci yazılanları sunar ve tüm önemli bilgilerin / verilerin ve bunların yorumlarının sunulmuş metinlerde yer alıp almadığı tartışılır.
- Öğrenciler bireysel olarak konuyla ilgili daha uzun bir metni (1-2 sayfa) okurlar. Sağlıklı bedende, sağlıklı ruh. Görevleri, metni özetleyen notlar almaktır. Daha sonra konuyla ilgili görüşlerini ifade eder ve metinden bir alıntı ile bunu desteklerler. Birkaç öğrenci yazılanları okuduktan sonra, metin metni günlük yaşamdaki durumlarla ilişkilendirir.

² Bir yazma etkinliği yapıldığında, hangi değerlendirme standardının amaçlandığına bakılmaksızın, yazım kurallarının kullanımını kontrol edilir ve yapılan hatalar düzeltilir ve kurallar öğrencilere belirtilir.

Öğretim Alanı: **EDEBİYAT VE YARATICILIK**

Ders Sayısı: **70**

Kazanımlar

Öğrenci:

- Edebi türlerini kavrar ve tanıır (nazım ve nesir). Yazılarına göre edebi metinleri ayırt eder.
- Edebi, sanatsal ve halk edebiyat metinlerini analiz eder ve yorumlar.
- Edebi türlerini ayırt eder ve farklılıklarını açıklar. Edebi metinleri yeniden anlatır, olayları (sözlü ve yazılı olarak) anlatır ve verilen serbest bir konu üzerine metin oluşturur.

Öğrenci şunları geliştirmelidir:

- Metinleri okuyup analiz ederek eleştirel düşünmeyi geliştirir.
- Yazılı anlatım yoluyla yaratıcılığı geliştirir.

Temalar (ve kavramları):

- **Edebi metinleri okuma ve yorumlama** (hikâye, roman, masal, anlatıcı, içerik, olay, karakter, tema, zaman, yer, fikir)

Ölçme ve Değerlendirme Standartları:

- Okuduğu edebi eserler hakkında izlenimlerini, düşüncelerini, tutumlarını ve duygularını anlatır, okuma kurallarını uygular;
- Düzyazı metnin öğelerini (anlatıcı, karakterler, içerik, konu, zaman, yer ve fikir) metin analizi yoluyla belirler;
- Düzyazı metinlerde olaylar arasındaki neden-sonuç ilişkisini açıklar;
- Nesir bir metinde karakterlerin karakteristik özelliklerini, eylemlerini ve karakterler arasındaki ilişkileri betimler ve seçtiği alıntılarla açıklar;
- Metinde gösterilen bir karakteri, eylemi, deneyimi ve olayı göstermek için bir metinden alıntılara açıklamalarda bulunur;
- Bir metindeki fikirleri yorumlar ve fikre karşı bir tutum ifade eder;
- Masal, hikâye ve fıkra tekniğine uygun anlatımlarda bulunur.

- **Çocuklar için şiir okuma ve yorumlama** (motif, lirik, epik, didaktik, pastoral şiirler, nazımda vezin, kıta, kafiye, ahenk, ritim)

- Nazım türün ne olduğunu tanıır;
- Lirik, Pastoral; Epik şiirin özelliklerini kavrar ve tanıır, şiirlerde temel konuyu anlar;
- Şiirlerde temel duygu ve konuyu saptar;
- Şiirdeki motiflere göre şiir türlerini ayırt eder;
- Şiirde dize, şiirde dörtlük – kıta, şiirde ölçü (hece vezni-yedili, sekizli, on birli, on ikili... Hece dizelerini kavrar);

	<ul style="list-style-type: none"> • Şiirde ahenk ve ritmi sezer, şiirde kafiyenin oluşmasını sağlayan eş sesli kelimeleri ayırt etme. • Dram tiyatro metinlerini anlamlı bir şekilde okur; • Belirli bir dram metnin öğelerini tanımlar: karakterler ve dramatik eylem; • Dram tiyatro metnindeki diyalog ve monolog arasındaki farkı açıklar.
<ul style="list-style-type: none"> • Dram tiyatro metinleri okuma ve yorumlama (karakter, diyalog, monolog) 	
<ul style="list-style-type: none"> • Halk Edebiyatı (Sözlü (Halk) ve Yazılı Edebiyat; Halk edebiyatında nazım ve nesir türleri) 	<ul style="list-style-type: none"> • Edebiyat ve edebî türlerini kavrar ve tanıır; • Edebi ve halk eserlerini yazar, içerik ve yazı diline göre ayırt eder; • Verilen bir halk edebiyat eserinde bir mesaj bulur; • Sözlü (Halk) edebiyatı nazım türlerinden Epik şiiri ile Lirik şiirlerini tanıır; • Halk edebiyatı nesir türlerini (masal, fıkra vb.) ayırt eder; • Sanat değeri olan (hikâye- öykü, roman, tiyatro, fabl ve bilim- kurgu) eserlerinin temel özelliklerini tanıyabilme ve ayırt edebilme.
<ul style="list-style-type: none"> • Kısa metinleri betimleme, anlama, anlatma ve oluşturma 	<ul style="list-style-type: none"> • Kendini sözlü olarak ifade eder, olay ve yaşantılarını anlatır; • Gözlemeden ve deneyimden sonra kişilikleri, karakterleri, manzaraları ve olayları (sözlü ve yazılı olarak-gerçek ve hayalî) açıklar; • Hayal edilen veya yaşanan olayları (sözlü ve yazılı olarak) anlatır; • Kendi deneyimlerinden yola çıkarak bir olayı anlatır; • Verilen bir giriş metninden sonra olayı anlatır veya belirli bir metne yeni bir son vermeyi düşünür. Okunan içeriğin sonunu değiştirerek konuyu anlatır; • Serbest ya da verilen bir konuda, metnin giriş, ana ve son bölümü kuralına uygun, imla ve dil bilgisi kurallarına uygun, basit kompozisyon yapılarına sahip metinler oluşturur; • Verilen ve serbest bir konu hakkında basit kompozisyon yapılarına göre metinler yazar; • Cümlelerde ve metinlerdeki kelimeleri yerinde ve anlamlarına göre uygun yazar, yazılarında kendi yaşantısından ve günlük hayatından olaylar yazar.
<p>Etkinlik Örnekleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilere iki düz yazı metni (iki hikâyeden alıntılar) içeren bir çalışma sayfası verilir - birinci metinde tekil kişi ağzından, diğerinde ise üçüncü tekil kişi ağzından anlatılır. Öğrencilerden her iki metindeki fillerin altını çizmeleri istenir. Tartışmada her iki metindeki fill biçimleri karşılaştırılır ve birinci tekil şahıs ve üçüncü tekil şahıs olmak üzere iki tür anlatıcı arasında ayırım yapılır. • Öğrenciler bireysel olarak kısa bir hikâye okurlar. Daha sonra, altı kişilik gruplara ayrılarak, üzerinde yazılı olduğu bir çalışma kâğıdı seçerler: İÇİNDEKİLER: hikâyenin kısa özetini anlatır, KONU: Hikâyede anlatılan nedir? KARAKTERLER: Hikâyedeki ana ve ara karakterler kimlerdir? 	

ZAMAN: Olaylar ne zaman gerçekleşti? YER: Olaylar ne zaman ve nerede geçiyor? ANA DÜŞÜNCE: Hikâyenin mesajı nedir? Gruptaki herkes, seçtiği soruları cevaplar, diğerleri dinler ve gerekirse düzeltmeler yaparlar. Grup çalışmasını tamamladıktan sonra öğretmen hikâye ile ilgili sorular sorar ve farklı gruplardan öğrenciler bunları cevaplar. Sonunda, hep beraber hikâyenin (ve diğer düzyazı metinlerin) öğelerinin neler olduğu ve metnin analizi sırasında nasıl ortaya çıktıkları sonucuna varılır.

- Öğrenciler, önceden verilen bir ders kitabından (lektür) bir metni okur ve metnin içeriğini bir defterde anlatır, sınıfta onun analizini yaparlar. Her öğrenci yazılı olarak metnin diğer unsurlarını, karakterler, konu, zaman, yer ve ana düşünce fikir hakkındaki soruları cevaplar. Öğrenciler daha sonra yazdıklarını okurlar diğerleri ise (gerektiği gibi) ekler veya düzeltir.
- Öğrenciler, art arda birkaç olayı anlatan kısa bir hikâyeyi bireysel olarak okurlar. Okuduktan sonra öğrenciler gruplara ayrılırlar, grup içinde hikâyedeki olayları tespit ederler ve olayları oluş sırasına göre tek tek anlatırlar. Grup içinde, her bir olayın meydana gelme nedenlerini ve meydana gelmesinin sonuçlarını ve ayrıca hangi karakterlerin ve hangi eylemlerinin olayların gidişatını belirlediğini belirlerler. Her grup kendi çalışmalarını sunar. Daha sonra hikâyedeki olayların sırasının değişip değişmeyeceği ve böyle bir değişikliğin sonuçlarının ne olacağı ortaklaşa tartışılır. Okunan metnin daha kolay anlaşılması için olayların arasındaki sebep sonuç ilişkilerini oluş sırasına göre düzenleyip sonucuna varılır.
- Öğrencilerden, evde (okuma listesinden) bir çocuk romanı okumaları istenir. Okurken karakterlerin özellikleri ve romanda nerede anlatıldığı hakkında notlar almaları görevi verilir. Gruplara ayrılmış öğrenciler sınıf çalışmasında romandan iki karakter alır (farklı gruplar farklı karakter kombinasyonları üzerinde çalışabilir), her bir karakteri tanımlama görevi ile karakteristik özelliklerinden en az üçünü (görünüm açısından, yetenekler, davranış) listeler. Ardından, listelenen özelliklerin her biri için, romanda karakterin tam olarak bu özelliğe sahip olduğunu gösteren alıntılar bulmaları istenir. Böylece metni yeniden yazarlar ve kitapta bulunduğu sayfayı listelerler. Ayrıca grup, karakterler arasındaki ilişkileri (ör. arkadaş/akraba olup olmadığı, ilişkilerinin iyi mi kötü mü olduğu vb.) belirlerler ve bunu seçilmiş alıntılarla desteklerler. Her grup çalışmalarını sunar [Etkinlik iki derste gerçekleştirilebilir - birinde bir karakterin analizini, diğerinde ise diğer karakterin analizini ve karakterler arasındaki ilişkilerin analizi yapılabilir-].
- Öğrenciler, kaydedilmiş çocuk şiirlerin okunuşlarını dinler ve ardından şiir okurken düzyazı metni okumaktan neyin farklı olduğunu birlikte belirtirler. Daha sonra gruplara ayrılan öğrenciler bir çocuk şiiri alırlar ve gruptaki herkes şiirin kayıta okunma şeklini takip etmeye çalışarak şiiri yüksek sesle okur. Grupların her biri ezbere bir kıta öğrenir ve birlikte şiiri herkesin önünde okurlar.
- Şiirin yapısını meydana getiren ses ve anlam kaynaşmasından oluşan birimler belirler. Bu birimlerin anlam, ses ve söyleyiş değerleri açıklanır. Birimlerin birbiriyle anlam, ses ve dil bilgisi bakımlarından ilişkisi üzerinde durularak birimlerin birleşerek dile getirdikleri duygu ve düşünce açığa çıkarılır.
- Öğrenciler, tanınmış beş farklı şairden değişik temalarda yazılmış birer şiir seçer ve okurlar. Arkadaşlarının seçtikleri şiirleri dinlerler.
- Gruplara ayrılan öğrenciler, çocuklar için mizahi, epik, pastoral ve lirik şiiri alırlar. Görevleri, şiirleri okuduktan sonra, onları motif açısından karşılaştırmak - hangisinin mizahi, hangisinin vatansever ve hangisinin lirik olduğunu belirlemek ve neden böyle tanımlandıklarını

- açıklamaktır. Daha sonra bunları kompozisyon açısından karşılaştırılır – her birinin kaç kıta, her kıtanın kaç mısra ve hangisinde kafiyenin olduğunu ve nerede görüldüğünü belirtirler. Karşılaştırmayı, her şiirin başlığının altında özelliklerini belirttikleri bir tabloya yazarlar. Analizi başkalarına sunarlar.
- Çiftler halinde öğrenciler bir lirik şiiri okurlar ve şiirin motifini ortaya çıkarmaya yarayan soruları sözlü olarak cevaplarlar (örneğin, Neden şiirin böyle bir başlığı var? Şiirde en çok neyi beğendiniz? Ne tür bir ruh hali uyandırıyor? Hangi kelimeler/ mısralar sizleri en çok etkiledi? Neden? Şiiri bir kaç kelime ile açıklayabilir misin? Hangi duyguları ifade ediyor? Şiirde hangi özelliklerden bahsediliyor?). Sonunda şu soru sorulur: Söylenene göre bu şiirde motif nedir? (yazılı olarak cevap vermeleri gerekmektedir). Bazı öğrenciler yazdıklarını okur, bazıları ise yorum yapar ve ekler.
 - Öğrenciler, farklı çocuk şiirlerinden, seçilmiş mısralardan oluşan bir sayfa alırlar. Görevleri, mısraları okuduktan sonra şu soruya cevap vermektir: Bu mısralar duyuşularımıza ne söylüyor, ne hayal edebiliyoruz, ne iştebiliyor, ne kıklayabiliyoruz, mısralar bizde nasıl bir şiirsel görünüü yaratıyor? Öğrenciler önce her birinde söylenenlerin bir resmini oluşturmaya sevk eden kelimeleri bulmalı ve gizmeli, ardından onların resimlemeleri isterler. Her öğrenci, hayal ettiği resimlerden birini diğerlerinin önünde tanıtır ve anlatır ve ona ilham veren mısralardan kelimeleri söyler. Öğretmen, hayal ettikleri resimlere şiirsel resimler denediğini belirtir ve öğrenciler, farklı şiirlerden / mısralardan esinlenen şiirsel resimleri karşılaştırır ve aralarındaki farkların nereden geldiğini açıklar.
 - Öğrencilere şiir türlerini kullanarak şiir söyleme etkinliği yaptırılır. Şiirlerde ana duyguyu belirlemeleri istenir ve hecelerdeki vurgu, uzunluk, yükseklik gibi ses özelliklerini, duraklarının düzenli bir şekilde tekrarlanması olan ritmi hissetmeleri için etkinlikler düzenlenir.
 - Şiirde hâkim olan renkleri tanır, anımlandırır ve yorumlar. “Şiirde Tablo İnceleme” etkinliği yaptırılır. “Şiir Tamamlama” etkinliği yaptırılır. Kendi hayal gücünü kullanarak bir şiirin devamını getirmek veya şiirde eksik bırakılan kelime yerlerini tamamlama etkinliği yaptırılır.
 - Öğrenciler, çocuklar için kaydedilmiş bir oyunun kayıtlarını dinler ve ardından dramatik metnin düzyazı bir metnin arasındaki farkı ne olduğunu birlikte belirtirler. Öğretmen, öğrencileri sınıf sayısını dikkate alarak gruplara ayırır, dram tiyatrosu bir metni önce herkes, karakterlerin her birinin rolüne girmeye çalışarak tüm metni tek tek anlamlı bir şekilde okur. Daha sonra rolleri paylaşırlar ve sanki rolü oynuyormuş gibi metnin kendi bölümlerini anlamlı bir şekilde okurlar. Her grup metnin bir kısmını diğerlerine sunar. Kimin rolünü okuyarak ifade etmenin en zor olduğunu ve hangisinin en kolay olduğunu ve nedenini tartışılır.
 - Öğrenciler bireysel olarak, birkaç karakter arasındaki diyaloglara ek olarak bir monologun da yer aldığı bir çocuk oyunundan daha uzun bir alıntı okurlar. Okumadan sonra gruplara ayrılırlar ve grup içinde karakterlerin birbirleriyle konuştuğu, karakterlerden birinin okuyucuya/izleyiciye hitap ettiği veya düşüncelerini sesi olarak ifade ettiği metin bölümlerini belirlerler. Öğretmen diyalog ve monolog arasındaki farkı açıklar ve ardından bir grup monologu, diğer gruplar ise bireysel diyalogları okur.
 - Öğrenciler çocuklar için bir oyun izler ve ardından bir tartışmadaki karakterleri tanımlar. Her öğrenci dramatik eylemi bir defterde bireysel olarak anlatır. Öğrencilerden biri yazdıklarını okur, diğerleri gerekirse ekler veya düzeltir.

- Gruplara ayrılan öğrencilere halk edebiyatının farklı eserlerini bulma görevi verilir. Araştırmaları sırasında eserlerin nereden geldiğini, hangi türe ait olduğunu (hikâye, türkü, atasözü, bilmece) ve hangi halk bilgelliğini (mesajını) ilettiğine dikkat etmelidirler. Sınıfta her grup her türden bir eser seçer ve bunlarla ilgili sunum yapar. Tüm malzemeler, "Halk Sanatı" adlı bir kitap olarak toplanır ve düzenlenir.
- Öğrenciler bir halk masalı izlerler. Gruplara ayrılan öğrencilerden halk hikâyeleri ile mensur (nesir) edebi metinler arasındaki farkları, yazıldıkları dil ve onları yaratanlar açısından belirlemeleri istenir. Açık bir tartışmada, mensur (nesir) edebi metinlerin bir yazar tarafından yazılmış sanat eserleri olduğu sonucuna varılır. Buna karşılık, halk masalları sözlü olarak (yazarını bilmeden) yaratılmış, birileri onları yazana, yerel dilde anlatılana ve aktarılanlara kadar bir nesilden diğerine aktarılmış ve değişmiş özelliklere sahip olduğunu açıklanır.
- Gruplara ayrılan öğrencilere halk edebiyatından bir şiir veya bir kısa halk hikâyesi (her grup için farklı) verilir. Bunları okuduktan sonra gruplar, olayların, karakterlerin ve aralarındaki ilişkilerin sunulma şekli hakkında konuşurlar. Daha sonra her grup önce hikâyeyi okur ve mesajını anlatır, ardından şiiri okur ve mesajını anlatır. Son olarak, öğretmen halk edebiyatında sunulan geleneksel rollerin yanı sıra toplumsal cinsiyet ve modern yaşama aykırı diğer klişeler hakkında bir sohbet başlatır.
- Okuduğu masal konusunda: ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına cevap bulmaları istenir. Halk masalındaki olayın nasıl gelişeceğini ve sonucunu tahmin etmeleri istenir. Okunulan masaldaki abartılı öğeleri ve hayal ürünlerini belirler. Eğlenmek için fıkrâ, tekerleme veya bilmece okuma veya söyleme etkinliği yaptırılır.
- Bir kutuya, karakterler (örneğin çizgi film veya film karakteri, cadı, peri), nesnelere (örneğin tren istasyonu, oyun alanı, kale, uzay aracı), manzaralar (sonbahar ormanı, yazın göl kıyısı, uzayda bir dağ), olaylar (ör. kar yağışı, hızlı akan bir nehir, çekirge yağmuru) yazılı yapıtlar yerleştirilir. Her öğrenci bir yazılı yapıtlar kâğıdı çeker ve mümkün olduğu kadar fazla ayrıntılar (nitelendirme ifadeleri) kullanarak bir deftere anlatır. Bazı öğrenciler açıklamayı sesli okur, bazıları ise geri bildirimde bulunur.
- Gruplara ayrılan öğrenciler edebi bir metin alır ve bağımsız olarak okurlar. Ardından metindeki olayları sırasına göre ayrılarak bir plan hazırlarlar. Grup içinde herkes plandan bir olayı yazılı olarak anlatır. Ardından, tüm gruplar olayları bir araya getirir, okur ve düzenlerler.
- Öğrencilere kendi hayatlarından başkalarıyla paylaşmak istedikleri ilginç veya heyecan verici bir olayı hatırlama görevi verilir. Herkese aşağıdaki soruları cevaplamak için bir çalışma sayfası verilir: Kimler katıldı? Nerede oldu? Ne zaman oldu? Ne oldu (önce, sonra ...)? Kendini nasıl hissettin? Neden ilginçti / heyecan vericiydi? Sorular cevaplandıktan sonra öğrenciler gruplara ayrılır. Grubundaki her öğrenci, diğerlerinin hikâyesini anlatır: tüm soru-cevapların sırasını değiştirme özgürlüğü verilir. Her grup en ilginç / heyecan verici olayları seçer ve gruptaki tüm öğrenciler, olayları seçilen öğrencilere bu olayları kaydetmeleri için yardımcı olur ve deneyimlerinden bir hikâye koleksiyonu derlemek için birlikte anlatırlar.
- Öğrenciler, bir hikâyenin başlangıcı olan ilginç ve ilham verici bir metin alırlar. Öğrenciler verilen metnin devamını yazarak kendi hikâyesini oluştururlar. Öğrenciler gruplara ayrılır ve her öğrenci kendi hikâyesini grupta okur. Her grup en ilginç hikâyeyi seçer ve o hikâye tüm sınıfın önünde okunur.

- Öğrencilere kısa bir hikâye verilir. Okuduktan sonra onlara hikâyenin sonunu değiştirme görevi verilir. Birkaç öğrenci değiştirilen sonu okur ve değişiklikle neyi başardıklarını açıklar.
- Öğrenciler, önceden verilmiş bir plana göre (giriş bölümü, gelişme bölümü ve sonuç bölümü) bireysel olarak "Dostluk" konulu bir metin yazarlar. Yazılanları yüksek sesle okurlar ve diğer öğrenciler duydukları metinden üzerlerinde en büyük etkiyi bırakan bir cümleyi seçip yazarlar.
- Öğrenciler bağımsız olarak kütüphanedeki bir kitaptan bir metin seçer ve okurlar. Sınıfta her öğrenci hangi metni okuduğunu ve metrin hangi bölümünü en çok beğendiğini (bıraktığı izlenimler, uyardığı duygular, harekete geçirdiği düşünceler, karakterin özelliklerini) söyler.

Öğretim Alanı: MEDYA KÜLTÜRÜ VE MEDYA OKURYAZARLIĞI

Ders Sayısı: 10

Kazanımlar

Öğrenci:

1. Geleneksel ve dijital medyayı ayırt eder, avantaj ve dezavantajlarını açıklar.
2. Medya içeriğindeki gerçekleri ve görüşleri ayırt eder ve gerçekleri ve görüşleri kullanarak medya içeriği oluşturur.
3. İnternette bilgi ve fotoğrafların doğrulaması için basit yollar kullanır.

Öğrenci şunları geliştirmelidir:

4. Sosyal ağların aşırı kullanımının sonuçların farkındalığını geliştirir.
5. İnternet ve sosyal ağlardaki bilgilerin doğruluğunu kontrol etme ihtiyacını geliştirir.

Temalar (ve kavramlar):	Ölçme ve Değerlendirme Standartları:
<ul style="list-style-type: none"> • Geleneksel ve dijital medya Sosyal medya 	<ul style="list-style-type: none"> • Geleneksel ve dijital medya arasında benzerlikleri ve farklılıkları belirler; • Bilgileri ararken İnternet kullanımının avantajlarını ve dezavantajlarını açıklar; • Sosyal medyanın avantajlarını ve dezavantajlarını açıklar.
<ul style="list-style-type: none"> • Gerçekler ve görüşler (bilgi, haber, röportaj, yanlış bilgi/yanlış bilgilendirme) 	<ul style="list-style-type: none"> • Medya içeriğinde gerçekleri iletmek ile kişisel görüş/düşünceyi ifade etmek arasında ayırım yapar; • İnternette bilgiye erişim, haber okuma, sohbet, e-posta, uzaktan eğitim gibi etkinlikleri uygulamalı olarak gerçekleştirir; • İnternetin olumlu özelliklerinin yanı sıra olumsuz etki ve özelliklerini tanıyarak hayata geçirir;

	<ul style="list-style-type: none"> • İnternetin özelliklerini tanıyarak iletişim getirdiği yenilikleri keşfeder; • Gerçeklerin ve/veya görüşlerin aktarıldığı medya içeriği oluşturur; • Basit görüşme sorularını oluşturur; • Çevrimiçi medya içeriğinin gerçekliğini kontrol etmenin basit yollarını kullanır.
<p>Etkinlik Örnekleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğretmen medyanın geleneksel ve dijital (yeni) olarak ikiye ayrıldığını açıklar. Gruplara ayrılan öğrenciler, televizyon, gazeteler, radyo, dergiler, Snap-Chat, Twitter, elektronik portalar, Messenger, Facebook, SMS, YouTube, Instagram, Tick-Tock, Viber gibi çeşitli medyaları listeleyen bir çalışma sayfası alır. Grupların görevi medyayı geleneksel ve dijital (yeni) medya olmak üzere iki kategoriye ayırmaktır. Sonuç olarak, tüm medyaların bilgi ve/veya mesajların iletiildiği iletişim kanalları olduğu sonucuna varılır, ancak fark, geleneksel medya (basılı veya elektronik biçimde) aracılığıyla mesajların tek yönlü, bir göndericiden birkaç kişiye iletilmesidir, dijital medya yoluyla iletişim çok yönlüdür, yani mesajların alıcısı içeriğe tepki verebilir ve aynı anda hem içerik oluşturucu hem de içerik gönderici olabilir. • Öğrenciler sınıfta kısa bir belgesel izliyor "Medya Okuryazarlığı Yoluyla Macera". Öğretmen aşağıdaki soruları sorarak film hakkında bir tartışma başlatır: İnternette ne tür içerikler bulunabilir, ayrıca İnternette içerik ararken ne gibi tehlikeler ve tuzaklarla karşılaşabilir? Filmi izledikten sonra, gruplara ayrılan öğrenciler İnternette içerik ararken üç olumlu ve üç olumsuz deneyimi kağıda yazarlar. Broşürler tahtaya yapıştırılır ve öğretmen bunları bir tartışma açmak için kullanır. İnternet'in bir yandan bilgi, iletişim, öğrenme ve eğlence, diğer yandan ise İnternet üzerinden doğru olmayan, zararlı ve kullanıcılar için tehlikeli olabilecek bilgi ve içerik iletilir. • Öğretmen farklı sosyal ağlarda etiketler gösterir (örneğin Viber, Facebook, Instagram, Tick-Tock, Messenger, Snap-Chat) ve öğrenciler sosyal ağları tanımlar ve hangilerini ve hangi amaçla (örneğin iletişim, bilgi, eğlence, eğitim) kullandıklarını söyler. Gruplara ayrılan öğrenciler, aşağıdaki kriterlere göre sosyal medya aracılığıyla iletişim ile canlı iletişim arasında karşılaştırma yapmak için bir çalışma sayfası alır: <ul style="list-style-type: none"> • <i>İletişim oluşturma ve sürdürme;</i> • <i>Kendi beceri ve yeteneklerini sergileme;</i> • <i>Gerçek duyguları ifade etme;</i> • <i>Kendisinin sahne bir imajını sunma;</i> • <i>Bilginin mevcudiyeti;</i> • <i>Bilginin doğruluğu;</i> • <i>Eğitim amaçları ve faaliyetleri.</i> <p>İki iletişim türünün her birinin avantajlarını yazarak karşılaştırma yaparlar (ör. Sosyal medya, birden fazla kişi oluşturmamıza ve farklı konulardaki arkadaşlarımızla günlük iletişim kurmamıza olanak tanıırken, canlı iletişim yoluyla oluşturulan ve sürdürülen kişiler daha</p>	

- yakındır). Gruplar çalışmalarını sunar. Son olarak sosyal medya aracılığıyla iletişimin birçok avantajı olduğunu ancak canlı iletişimin yerini tutamayacağını açıklarlar.
- Çiftlere ayrılan öğrenciler, doğru olup olmadıklarına bağlı olarak gerçekleri mi yoksa görüşleri mi işaret ettiklerini gösteren on civarında ifade içeren bir çalışma sayfası alırlar. (Gerçeklerin örneği: Bir köpeğin hayatta kalmak için yiyeceğe ihtiyacı vardır. Göller ve dağlar dinlenmek için fırsatlar sunar. Dondurma farklı tatlarda yapılır.); (Görüş örneği: Köpek insanın en iyi arkadaşıdır. Sahile gitmek, dağlara tırmanmaktan daha eğlencelidir. En güzel çikolatalı dondurmadır.). Doğru cevapların uzlaştırılmasından sonra tartışma yoluyla şu sonuçta varılır: Gerçeklerin doğrulanabileceği ve doğruluğunun kanıtlanabileceği ve tarafsız oldukları (tek bir görüşü desteklemedikleri, ancak bilgileri nesnel bir şekilde sunduğu) görüşler ise belirli şeyler hakkındaki görüş ve inançları yansıtır ve bu nedenle özne ve önyargılıdır.
 - Öğretmen öğrencilerin bir hafta boyunca yaptıkları gözlem sonuçlarını sınıfta paylaşımlarını ister. Bu amaçla tahtaya (ya da projeksiyon yardımı ile perdeye) aşağıda örneği verilen sekiz kart/kutu çizilir/yansıtılır. Öğrencilerin söz alarak gözlemlerini sunmaları istenir. Sunuş sırasında her öğrenci – Hangi medyayı gözlediğini, – Gözleme süresini ve periyodunu, – Bu medyadaki ne tür yayını takip ettiğini (izlediğini/dinlediğini/okuduğunu/taradığını) – Yayının içerik türünü, – Yayının kendisinde bıraktığı etkiyi – Kendince eleştirecek bir yönünün olup olmadığını belirtmelidir. Bu esnada öğrencilerin gözledikleri medyayı ve bu medyada takip ettikleri yayınların kartlarda yer alan hangi işlevi/leri yerine getirdiği belirlenerek ilgili karttaki boş satırlara yazılır. Böylece öğrencilerin hem medyayı tanımaları hem de medyanın işlevlerini sınıflamaları sağlanmış olur.
 - Öğretmen bir trafik kazası ile ilgili gerçeklerin sunulduğu bir gazetecilik haberi sunar, ardından meydana gelen kaza hakkında konuşan ve kaza hakkındaki birkaç kişinin cevaplarını içeren bir gazetecilik metni sunar. Gruplara ayrılan öğrenciler, öğretmenin sorusuna cevap vermek için iki metni karşılaştırırlar: Gerçekler nerede sunuluyor ve görüşler nerede? Gruplar cevaplarını paylaşırlar ve ortaklaşa gazetecilik haberlerinde gerçekler şeklinde bilgi verildiği, diğer metinde ise görüşlerin ifade edildiği sonucuna varılır. Gerçekler ve görüşler arasındaki fark, doğrulukları ve doğrulanabilmeleri açısından ve ayrıca birinin görüşlerini ifade edip etmedikleri veya gözlem dayalı olup olmadıkları açısından tartışılmaktadır. Son olarak, öğrenci grupları, farklı kaynaklardan trafik kazalarının sebepleri hakkında bir sunum hazırlarlar (şu sebeplerden biri: hızlı sürme, kırmızı ışıkta geçme, alkollü araç kullanma)
 - Gruplara ayrılan öğrenciler okulda veya yaşadığı yerde meydana gelen ilginç bir olayı seçerler. Görevleri, gerçekleri kullanarak olay hakkında haberler yazmak - ne olduğunu, kimin katıldığını, nasıl, nerede ve ne zaman olduğunu söylemek. Öğrencilerden biri gazeteci rolünde yazılı metni okur, diğeri ise cep telefonuyla kaydeder. Tüm grupların kayıtları sunulur ve olayı açıklamak için gerekli tüm unsurların mevcut olup olmadığı (ne, kim, nerede, ne zaman ve nasıl) açısından birlikte değerlendirilir.
 - Gruplara ayrılan öğrenciler, daha küçük yaşta öğrencilere neden plastik poşet ve plastik çatal bıçaklar yeme ve içme için kullanılmaması gerektiği konusunda bilgi vermeyi ve açıklamayı amaçlayan bir medya metni oluşturur. Görevleri, Dünya gezegeninde plastik nesnelere kullanılmamasının tehlikeleri hakkında ikna edici gerçekleri ve uzman görüşlerini kullanmaktır. Bilgileri internetten veya diğer medyalarından arayabilirler. Yazılı metinler ders sırasında küçük öğrencilere okunur veya broşür olarak dağıtılabilir.

- Gruplara ayrılan öğrenciler, öğrencilerin sağlıklı yaşam alışkanlıklarını nasıl geliştirdikleri konusunda okuldaki psikolog veya pedagoğdan görüş almak için görüşmeye yönelik 3 soru düşünürler. Gruplar soruları okur ve görüşmede sorulacak 5-6 ortak soru seçer. Görüşme sırasında bir öğrenci soruları soruyor, diğeri cevapları yazıyor ve üçüncüsü cep telefonuyla kayıt yapıyor. Müzakat, okulun internet sitesinde yazılı ve/veya kayıtlı olarak yayınlanır.
- Öğretmen, "Goril, New York Hayvanat Bahçesinden Kaçtı"- başlıklı yanlış bilgiler hazırlar. Metin, hayvanın ne zaman kaçtığını belirtir, gorillerin özgürlükteki tehlikesini vurgular ve insanları evden çıkmamaları konusunda uyarır. Metne, bir şehrin sokaklarında yürüyen bir gorilin fotoğrafı verilir. New York'tan bahsedilmiyor, haberin kaynağı da yok. Öğretmen haberi fotoğrafla birlikte öğrencilerle paylaşıyor. Öğrenciler küçük gruplara ayrılır ve haberin doğruluğunu ve fotoğrafın gerçekliğini kontrol etme görevi verilir. Bu amaçla internette arama yaparlar - hayvanat bahçesinden kaçan goriller, girerler ve ilgili kaynaklardan bu tür haberler için bir duyuru olmadığını görürler. Fotoğrafi kontrol etmek için <https://images.google.com/sayfasini> (öğretmenin verdiği yönergeye göre) kullanılır ve fotoğrafın başka bir şehirden olduğunu tespit ederler. Hep birlikte haberin yanlış olduğu ve fotoğrafın gerçek olmadığı sonucuna varılır.

KAPSAYICI EĞİTİM, CİNSİYET EŞİTLİĞİ/DUYARLILIĞI, KÜLTÜRLERARASI EĞİTİM VE KONULAR ARASI ENTEGRASYON

Öğretmen, tüm öğrencileri sınıf boyunca tüm etkinliklere öğrencileri dahil ederek kapsayıcı eğitimi sağlar. Bunu yaparken, her çocuğun uygun metodolojik yaklaşımlarını (bireyselleştirme, farklılaşma, takım çalışması, akran desteği) kullanarak bilişsel ve duygusal olarak gelişimini sağlar. Engelli öğrencilerle çalışırken, bireysel bir eğitim planı uygulayın (özel öğrenme kazanımları ve değerlendirme standartları ile) ve mümkün olduğunda diğerlerinden ek destek kullanın (kişisel ve eğitim asistanları, eğitim arabulucuları, öğretmenler, gönüllüler ve merkez uzmanları). Öğrenme güçlüklerini zamanında tespit edebilmek, öğrenme kazanımlarında ulaşmada onları cesaretlendirmek ve desteklemek için tüm öğrencileri, özellikle hassas gruplardan olanları düzenli olarak izler.

Etkinliklerin gerçekleştirilmesi sırasında, öğretmen hem de kız çocuklarına eşit davranarak onlara cinsiyet açısından kalıplaşmış roller vermeye özen göstermesi gerekir. Çalışma grupları oluştururken toplumsal cinsiyet temelli dengeyi sağlamaya çalışır. Öğretimde ek materyaller seçerken, toplumsal, cinsiyet ve etnik/kültürel açıdan hassas olan ve cinsiyet eşitliğini teşvik eden, yani kültürlerarasılığı teşvik eden illüstrasyonlar, görseller ve örnekler kullanmaya özen gösterir.

Mümkün olduğunda öğretmen, öğretimin planlanması ve uygulanmasında konuların/içeriklerin/kavramların entegrasyonunu kullanır. Entegrasyon, öğrencilerin diğer konuların bakış açılarını bu konuda çalıştıkları etkinliklere dahil etmelerine ve farklı alanlardan gelen bilgileri tek bir bütün halinde ilişkilendirmelerine olanak tanır.

Türkçe dersini gören öğrencilerin gelişimlerinin izlenmesinde öğretmen gözlemleri büyük önem taşımaktadır. Bu sadece bilişsel becerilerin değil, psikomotor ve duyuşsal becerilerin (sorumluluklarını yerine getirme, iş birliği yapma, çevresindeki kişilere saygılı davranma, etkinliklere aktif katılma, caba harcamaya vb.) gözlemlenmesine imkân sağlayan ölçütlere de yer verilmelidir. Öğrencilerin beklenen ölçme ve değerlendirme standartlarını karşılamasını sağlamak için öğretmen, öğretim ve öğrenim sırasında öğrencilerin etkinliklerini sürekli olarak izler ve her öğrencinin ilerlemesi hakkında bilgi toplar. Etkinliklere katılım için öğrenciler, etkinliğin/görevin gerçekleştirilmesindeki başarı düzeyini gösteren geri bildirim alır ve iyileştirme yönergeleri verir (biçimlendirici değerlendirme). Bu amaçla, öğretmen öğrencilerin başarısını izler ve değerlendirir:

- Öğrencinin çalışmaları (eserler, ifadeler, vb.);
- Öğretmen veya sınıf arkadaşları tarafından sorulan sorulara verilen sözlü cevaplar;
- Çalışma kâğıtlarına verilen cevaplar;
- Pratik çalışmalar (okuma, yazma);
- Ev ödevleri;
- Öğrenci çalışmalarını ve başarısını gözlemek (test sonuçları, uygulama).

Sumatif (özetleyici) değerlendirme, bütün takip ve formatif (geliştirici) değerlendirmeye dayanarak öğretmen, öğrencinin her program alanı çerçevesi içinde ve her öğrencinin ayrı ayrı gelişim durumunu değerlendirir (betimler). Sumatif değerlendirme, öğrenci başarısının izlenmesinden ve biçimlendirici değerlendirmeden elde edilen genel verilere dayalı olarak, öğretmenin her bir program alanında her öğrencinin gelişim durumunu bireysel olarak belirlediği (açıkladığı) farklı biçimlendirici değerlendirme teknikleri kullanılarak gerçekleştirilir.

Öğretim programının uygulanmasını başlangıç tarihi	2022/2023 yılı
Kurum / Programı hazırlayan	Eğitimi Geliştirme Bürosu Биро за развој на образованието
<p>İlköğretim Kurulunun 30. Maddesinin 3. fıkrası uyarınca ("Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Resmî Gazetesi" no. 161/19 ve 229/20), Eğitim ve Bilim Bakanı, <i>Türkçe Dersi</i> öğretim programını V. sınıf için kabul etti.</p> <p>Sогласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по <i>Турски јазик</i> за V одделение.</p>	<p>No. _____</p> <p>_____ yılı</p>

